

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Szerkesztőség: Türr István-utca 11. — Telefon-szám: 28.
Kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedése, hol az előfizetések
és hirdetések felvételnek.

Felelős szerkesztő:

Dr. Lemberger Ármán

Előfizetési árak:

Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre
2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések jutányosan számítatnak.

Miniszterválság.

Szenzációs bécsi levél.

Bécs, 1907. április 6.

Két ténykérdésben óhajtom Önöket felvilágosítani. Egyik Magyarország belpolitikájára, pártkonstellációjára, miniszterválságára vonatkozik, a másik a trónörökös berlini útjára és Pichon francia külügyminiszter nyilatkozatára. Szárazon, minden szubjektív árnyalás nélkül, csakis a tudósításra kívánok szorítkozni.

Magyarország belpolitikája ismét nagy krízis előtt áll. Bevégzett ténynek tekinthető, hogy Wekerle és az alkotmánypárti miniszterek elhagyják állásukat.

Wekerle megbukott fent, mert kötelezte magát a hosszulejárati kiegyezésre és most a 48-asokat nem tudja rávenni. Lent pedig megbukott, mert a 48-asok nem látják biztosítva a Wekerle 67-es kezelésében az ő mandátumaikat arra az esetre, ha népszerűségük csorbát szenved. Azonkívül a nagy 48-as táborban közéletlenséget kelt, hogy a sokféle egyéni érdeket nem tudja Wekerle kellőképp kielégíteni.

Itt tudják, hogy Wekerle tervezi a 48-as pártba való belépését. Ezzel akarja lefegyverezni az ellene irányuló 48-as mozgalmat. Nagyon egyszerű volna ez, csak belépési nyilatkozatát kellene aláírnia. De egyrészt ez a lépése oly sértés volna az alkotmánypártira, hogy ennek tagjai azonnal kénytelenek volnának otthagyni a kabinetet és a koalíciót. Amely esetben Wekerle abba a helyzetbe

jutna, amelyet éppen kikerülni óhajtana. T. i. egy általános kormányválság keletkeznék, melynek ő lehetne, mint párt nélküli vezér, az első áldozata. Mert hiába jelentené ki, hogy csak a politikai oportunitás lépése. Nem hisznek neki, ha jobbra lép, nem hisznek neki, ha balra lép.

Az alkotmánypárti miniszterek bukása ugyanolyan politikai folyomány, mint a Wekerlé. De náluk hozzájárul még a Széll Kálmán agitálása, aki elégedetlen a mai kialakulással és Andrássy idegeskedése, aki érzi, hogy mindinkább elveszté a talajt lábai alól. Ha ugyanis érvényesül a koalíciós politika, akkor a 48-as párt fogja országszerte a hasznát látni, ha pedig bukik ez a politika, akkor mindenképpől ő rá fogják az ódiomot háritani, mint aki 67-es létére kerékkötője lett volna a 48-asok nemzeti törekvéseinek.

Bevégzett ténynek tekinthető tehát a Wekerle és az Andrássy lemondása.

Mi lesz azután?

Parlament nélküli kormányzásra itt nem gondolnak. Teljesen fölösleges, hisz van egy parlamenti többség, mely kormányozni akar egyetértőleg az udvarral. Itt tudják, hogy a 48-as párt hajlandó lesz megkötöni a hosszulejárati szerződést és nyélbeütni a létszámemelést, ha mostani helyzetéből kiszabadul. Most az a helyzete, hogy ha mindent megszavaz, akkor megerősíti a 67-es pártokat. Ezek a király bizalmát megszerzik. Lefelé megerősödnek az által, hogy hiszen nincs különbség köztük és a 48-asok között. De amíg őrjük lent nem neheztelnének, hogy félig-meddig programjuk szerint üznek aulikus

politikát, addig a 48-asok ellen az egész ország közérzete feltámadna. Ha azonban az egész kormányzati hatalom a 48-asok kezébe jut, akkor ugyanígy veszítenék ugyan népszerűségüket, de pótolnák azt a kormányzati hatalom eszközeivel, különösen a bekövetkező választások esetére.

Bécsben tudják, hogy a függetlenségi párt feltétlenül rendelkezésre állana az udvarnak. Ezért nem is akarnak itt a 48-as tábor ellen kormányoztatni. De vele sem mernek. Mert nincsenek tisztában, hogy mennyire tudja a 48-as párt ellentánni a néptömegek oldaláról feléje törő szemrehányásoknak. Ezért Bécsben egy modus vivendi gondolkodnak. Ez áll abból, hogy a 48-asokat bocsátanak kormányra, de miniszterelnökül a király egy bizalmi emberét rendelné ki. Ez a helyzet fennállana mindaddig, míg a 48-asok be nem bizonyítanak, hogy az udvar teljesen megbízhat bennük.

Ez az 1875-ös recipe.

Azt is megíthatom, hogy mely neveken gondolkodnak. Ott ilyen név van: Lukács László, Csáky Albin, Széll Kálmán, Bánffy Dezso és Vörös László.

Most áttérhetek ezzel kapcsolatban tudósításomnak másik tárgyára.

Az öreg király végleges helyzetet akar teremteni. Amennyiben az itt ösmertetem terv nem volna keresztülvihető, a gordiusi csomót ketté akarják vágni. Ennek eshetősége volt — itteni információk szerint — megbeszélni a trónörökös Berlinben. Természetes, hogy hétkalatos államtitkokról van szó, amiről hiteleset meg tudni nehéz. De

zés, az udvariasság és a szeretet illatos levegője ez, melybe tudatlanul is vágyik az, aki jó emberek között érzi jól magát.

Csak a szívnek és az elmének szerencsés összehangzata, szimfónikus hangvegyülete teremtheti hát meg az emberszeretet ama nyilvánulását, amelyet úgy hívnak: szeretetreméltóság.

Ma bizonyára jóval kevesebb a szeretetreméltó ember, mint amennyi a múlt században volt, amikor még több idejük akadt az embereknek egymással való törődésre. Mostanság a modern ember úgy el van foglalva a maga dolgával, hogy alig van érkezése az emberség, a társaság számára. Aki manapság emberek közé megy és társaságokban fordul meg, rendszeresen csak a maga kedvét keresi ott, s másoktól vár szeretetreméltóságot. Innen az a kissé feszes hang, az a kevéssé könnyed társalgás mely a mai zsurokat jellemzi. Mindenki részesezni akar a mások jóindulatában s megelégedik arról, hogy a társaság hasonló a tükörhöz, meg a visszhanghoz, mely szívesen mutat szöveget s készséggel kiált nagyobb. De szépen kell belenézni s kedveset kell belekialtani, hogy örömtünk legyen tőle. S mert mindenek (ami itt persze azt jelenti, hogy: sokan) másoktól lesik a szeretet s érdeknélkül való közeledés melegét, hát nem is melegedik át igazá-

TÁRCA.

Szeretetreméltóság.

— A Bajai Hírlap eredeti tárcája. —

Írta: dr. Milkó Izidor.

A polgári társaság ama tagjaira, akik szépen tudnak kalapot emelni, jó képet vágnak a mások bolondságaihoz, barátságosan mosolyognak előttük egészen különböző emberekre, s nem mondanak senkinek kellemetlenséget a szemébe, ezekre a derék halandókra igen könnyen rámondja a közvélemény (amely Nietzsche szerint nem egyéb, mint: privát-lustaság), hogy azok szeretetreméltó emberek.

Az első — fölületes — látásra csakugyan azok. Megvan bennük a szeretetreméltóság negatív eleme és ingredienciája: nem tesznek semmit, amit önmagukkal elkövetetni nem akarnak. De hiányzik olykor bennük e dicséretes és ritka tulajdonság pozitív eleme: a jó szív. Pedig csak a jó szív udvariassága emelheti és hatványozhatja a kedveskedést szeretetreméltósággá. A mosoly, mely csupán az ajkáról jön, még csak kedvesség. A szívből kell fakadnia, s nincs mosolyognak kell lennie, hogy szeretetreméltóságot hirdessen.

Oly tulajdon ez, amelyre vajmi sokan törekednek, akár egy zsiros hivatalra, vagy szép tisztiségre. És pedig hiába. Mert nem lehet rá szert tenni se iparkodással, se korteskedéssel, se tanulással, se másféle erőlködéssel. A szeretetreméltóságnak nincsen felsőbb leányiskolája, se nőképzője, se egyeteme, se művészeti akadémiája. Szív kell hozzá, jó meleg szív. Ha aztán ahhoz a csekélységhez emberszeretet járul (s az megvan, ahol meleg szív dobog a derékfűző vagy a páncélos ing alatt), az emberség közös s az embertársaink külön érdekei iránt való érzék, meg a kedélynek bizonyos vidámsága, — akkor lehet csak szeretetreméltóságra törekedni. Máskülönb minden stréberség haszontalan és fölösleges izzadás, mely legfeljebb kedves emberré tehet valakit. Egészen másképpen áll elő a szeretetreméltó ember. Abban az értelemben, hogy méltó is legyen a szeretetre.

Ki méltó a szeretetre? Csak az, aki maga is szeret és pedig bizonyos melegséggel szeret. A szeretet melege olyan, mint a játékon nap: betölti a legkisebb zugot is, s mindenütt derűt fakaszt, a viszontszeretet kellemes melegét. Azért nincs meg-hittebb hely, mint egy szeretetreméltó ember otthona, s nincs jobb társaság, mint a szeretetreméltó embernek bizalmas köre. A megbocsátás, az elné-

A legujabban megjelent képes

ÁR J E G Y Z É K E M E T

kérje, melyet bárkinek portómentesen és díjmentesen küldök.

WEISZ J. HUGÓ órákészítő és órákereskedő Szeged, Kárász-utca 6. szám.

Valódi svájci nikkell remontoir zsebóra 3 évi felelősség mellett, 5 kor. — 5 drb átvételénél 5% engedmény.

felvilágosítást nyújtott e ténykörülmenyre Pichon francia külügyminiszter. Egyszerűen példátlan Pichonnak eljárása, hogy egy bécsi lapban egyenesen és nyíltan Magyarország önállósága ellen és Ausztria-Magyarország közjogi egysége mellett nyilatkozott. Ilyesmi példát csak a Lengyelország felosztása előtti időkben lehetne keresni. Nyilvánvaló, hogy a franciák megtudták a trónörökös berlini utjának titkát. Nyilvánvaló, hogy a berlini ut, sikere esetén, teljesen Németország karjaiba vetné Ausztria-Magyarországot. Nyilvánvaló tehát, hogy ezt akarta Pichon megakadályozni. A francia külügyminiszter husvéti nyilatkozata felajánlás volt Ausztriának, hogy a hivatalos Franciaország is hajlandó Ausztriát támogatni Magyarországgal szemben, csak hogy Ausztria ne kösse le magát teljesen Németországhoz. A francia külügyminiszter husvéti nyilatkozata tehát halálharangként kondulhat Magyarországra. Azt bizonyítja ez, hogy egész Európa beleegyezni hajlandó Magyarország államiságának megszüntetésébe.

Ezeket akartam Önöknek figyelmeztetésül megírni.

A t. Házból. A husvéti szünet csodát művelt. Valóságos tavaszi felbuzdulás az egész vonalon. Tele padok a képviselőházban, új törvényjavaslatok az asztalon, új javaslat tárgyalása és obstrukció, melyben az obstrukció egyelőre nem vettek részt. Sohase hittük volna, hogy a pihenés még a semmittevés után is ekkora csodákat művelhet. S a vasutasoknak is igények immár majdnem kész tervezetet, mely még ebben a hónapban a Ház asztalára kerül. S a kiegyezésnek is új alapot igények, melyet szintén még ebben a hónapban fognak nyélbe fűteni. Mennyi fűszeg, mennyi ígéret, mennyi új dolog és új becsapás! Valóban, a képviselőháznak egyebet se kellene tennie, csak folyton vakációzni, s folyton első ülést tartani, hogy a poshadó vizek fölríszsűjjenek.

Nem gyanúsított Molnár Jánost azzal, hogy első okos disztingúcióját mitőlünk tanulta, különben képes volna ezt le is tagadni. Hadd legyen tehát eredeti fölfogása az, hogy a koalíciót csak a paktnban foglalt kérdéseknél köti a szolidaritás, minden egyéb kérdésben a meggyőződésnek is juthat némi szerep. Igaz, ő csak a néppárt számára vindikálná ezt a szabadságot, de vajjon mi lenne az Apponyi javaslatából, ha nem koalíciós kényszerrel ülnének és szavaznának a képviselők, hanem egyéni vagy párti belső meggyőződésük szerint? A néppártnak nem kellene, mert konfessionális párt, az alkotmánypártnak nem kellene, mert szabadelvű korában a sokkal radikálisabb Berzeviczy-féle javaslatot lelkesedett. A függetlenségi pártnak pedig nem kellene, mert annak még a Berzeviczy-féle

ban senki. Az emberek csak kedveskednek egymásnak, de nem szeretik egymást. Hiányzik hozzá sokszor a jó szív udvariassága, mely gyakrabban előfordul erény volt akkoriban, mikor még az emberek nem éltek oly lázas hamarsággal, mint napjainkban s több idejük volt egymáshoz, mint e gőzsel, villámmal és már-már apergikus erővel dolgozó század elején.

Ugy látszik, hogy ennek a máskülönbön olyanira érdekes századnak az emberei nem éppen kiválóan szeretetreméltók. Ezek a jó urak, e becsületes feltalálók, e nagy államférfiak és ragyogó tollú írók rengeteg sokat tanultak, nagy fényességeket kreáltak, szédítővé tették nekünk közönséges, elmaradt embereknek a huszadik század perspektíváját, — de szeretetreméltóságuk (akár a Brunetiere ur tudományja) csodát mondott. A nagy Napoleon, ki a XIX. számu szekuluma oly hathatósan nyomta rá fegyveres bélyegét, bizonyára nagy Universal-Genie volt, a tetteknek tán legnagyobb lángelméje, de éppenséggel nem szenvedett szeretetreméltóságban. Olyan volt ő, mint a Tasso Antoniója (Goethe drámájában): ajaccioi bölcsőjétől távol maradtak a gráciák. S ami Bismarckot illeti meg Vilmos császárt, náluk is hiába keresnél nagyobb porciót a szeretetreméltóság nyájas tulajdonságaiból. Ám a 18 század nemcsak a forradalom véres ideje, de a szeretetreméltóság mosolygó százada is volt. Ez idők nevezetes férfiak és asszonyai között valószínűleg grasszált a szép erény. Az akkori szalónok, s nemcsak a franciák egyedül, igazi melegágyai voltak a szeretetreméltóságnak, amelyet nem átallok a legegységesebb erénynek nevezni. De hát akkor nemcsak a közlekedési eszközök jártak lassabban, mint most, — az egész élet csöndes andantínóval haladt. S az embereknek több idejük lévén, nemcsak pletyka volt több, mint ezidőszert,

tervezet is kevés volt, lévén az ő programja az oktatás ingyenessége, a mi egyetemen az államosítással. A koalíció azonban kitűnő találmány, mert túlnyomó többséget biztosít egy javaslatnak, melynek a Házban voltaképpen csak ellenzék van.

Ki kell verni a nemzetiségieket! Ezt egy hang kiáltotta a karnatról, s e hang tulajdonosa egy óráig volt. Föl kellett vetnünk a kérdést: márt kell e hangtulajdonosnak órásnak lennie s a karnaton ülni? Ezzel a hévvel, ezzel a meggyőződéssel és ekkora politikai érettséggel lent volna a helye: az immuni képviselők között, mert lentről a karnat felé sem hangzik több okosság, mint ezuttal felülről lefelé.

Kossuth Lajos és a mai függetlenségi párt. Az idei husvét igen fekete tojásokat hozott a Kossuth Lajos szent nevének elősködő mai 48-asoknak. *Lőttes* Károly, akire ugyan senkinek foghatja reá, hogy darabont volna, lement Zilah városába és ott Lengyel Zoltán beszámolóján így nyilatkozott a mai függetlenségi pátról:

A mai többség, a mai függetlenségi párt csuffa teszi Kossuth nevét. Nem a fiatalok, hanem az erőt, aki a magyar nép bálványja, vezére és csillaga.

Úray Imre 48-as és függetlenségi képviselő ugyanez alkalommal a következőket mondotta a Kossuth Ferenc pártjáról:

A világiusi fegyverrelélt inkább lehetett megmagyarozni, mint azt, amit a függetlenségi párt legutóbb a béke érdekében elkövetett. Mikor Kossuth apánk kilencven éves lett, elzavándokoltam hozzá Turinba, Kossuth Apánk ezzel fogadott: — Mit keresnek nálam az urak? En egészzen másképp kívánom az ország sorsát intézni, hiszen önök a nemzeti trafikálnak!

Mit mondana vajjon Kossuth apánk ma? — folytatta Úray — milyen karosszéket vágná fűhöz, Kossuth Ferenchez, ha látna, mennyire elzavándolt az édesapjának, a mi megváltónknak eszméitől. (Taps, éljenzés) Lengyel Zoltán nincs egyedül, bizom a nemzet becsületében, lesz a függetlenségi többségben becsületes ember, aki hozzá csak eszálkodik és megvívjuk a harcot az ország függetlenségére.

Kommentár — ugy hiszünk — ehhez nem kell.

Világrekord. Hát mégsem kell kétségbeesni ennek a nemzetnek versenyképességén. Hát mégsem vagyunk mindenben, de mindenben a legszegényebbek, a legutolsó. Hát mégis van valami, amiben mi vezetünk. . . . Van Az Amerikába való kivándorlásról kiadott washingtoni hivatalos jelentés szerint, februárban lefűtött az egész világot. Mind-ezért Olaszország vezetett a kivándorlás terén. Utána következett Oroszország. Csak harmadik sorban kullogtunk mi. De februárban nagyot ugrottunk, elhagytuk magunk mögött nemcsak a nagy Oroszországot, de a szövetséges Olaszországot is és most miénk a világrekord. Az összes hónapok közt legrovidebb február hónapban tizenötezeröttszáznyolc magyarral ajándékoztuk meg Amerikát. Háromezerrel többel, mint Olaszország. A világrekord a miénk. S van okunk a büszkeségre, mert mi a szegénység-

hanem szeretet is. Már pedig csak a szeretet szűli a szeretetreméltóságot és semmi más.

E szépséges virtus egyik legklasszikusabb példája talán Ligne herceg volt, ez az igazándi „litterary gentleman”, aki irataiban és leveleiben mindenütt az általános emberi érdekekért hevült, — aki szalónban, utcában, az utcán s mindenütt, ahol emberekkel került össze, az embertárs érdekét kereste. Ő volt az az ember, akinek a szíve is helyén volt, meg a szava is. Mert az az igazi szeretetreméltóság, mikor a jó szív okosan és elmésen tudja magát kifejezni. Ő hercegsége nem volt afele jó bolond, aminőnek sokan képzelik a szeretetreméltó embereket. Elnézéssel volt ugyan mások hibái iránt, de azért valódi „esprit gaulois”-val tudta ostromozni korának és kasztjának hibáit és előítéleteit. Ám, ahol emberi érdek látott sérve — akár egyéni, akár nemzetit vagy fajbeli — ott a legnagyobb altruizmussal állott a gyengéknek oldalához, akiket szóval, írásban, gunnyal és iróniával egyaránt lelkesen védelmezett. Az ilyen szeretetreméltó ember valóban méltó a szeretetre. Mint író, az a derék Ligne herceg már nem sokat számít, s ebben a szép országban talán Tóth Bélát kivéve (aki mindent olvasott), senki se olvasta a leveleit meg a memoárjait, de mint „aimable” ember ma is modellje lehetne annak a ritka kvalitásnak, amelyről ez igénytelen sorok szólnak. Annak a ritka species-nek, amely előtt mélyebben illik kalapot emelni, mint a vezérigazgatók előtt. Mert több vezérigazgató van, mint szeretetreméltó ember.

Két uri ember, aki összetűzött valami ostobaságon, arra kérte Ligne herceget, engedné át nekik a francia határhoz közel, de belga területen fekvő birtokát barátságos golyóváltás végett. A herceg eléget tett a kívánságoknak s azonnal értesítette a jószágigazgatóját, hogy a párban napján reggelit hat, ebédet pedig öt személyre készítessen.

günkből ajándékoztunk, mi a legszükségesebb ember- és munkásanyagunkból ajándékoztunk — nem úgy, mint a gazdag és kapzsi nemzetek. Mi egy emberséges és becsületes elhatározással, egy demokratikus reformpolitikával itthon tarthatuk volna a mi fiainkat, de nem tettük. Mert bennünk van sportbeület és tudjuk, hogy aki világrekordra pályázik, annak áldozata is el kell számlálnia. Megszereztük a világrekordot s a mi sportmagasaink öröklődi fognak, hogy senki fölünk ezt a dicsőséget többé el ne hódíthassa. Nekik van szívük és tudják, mi a becsület. . . . (Fenét tudják: . . . a szedő).

Zentaiak állásfoglalása a gazdasági függetlenségért. A kiegyezési tárgyalásokat minden előzetes kijelentés és utólagos kerülgetés után folytatni fogják, nehogy valamiképp elkövetkezzék, akár 1917-ben is, a gazdasági függetlenség, melynek félelmetességéről a mult héten érkeztek hivatalos függetlenségi részről. Az ország azonban egészen más véleményen van, s nem tíz esztendőre kitolva, hanem már a legközelebbi határidőre akarja a különválat, melyre 1908 első hónapjától fogva jogunk van. Legegyezésben a zentai függetlenségi kör szóval föl, amely husvét hétfőjén tartott közgyűléséből a következő feliratot intézte Kossuth Ferenchez:

Mint hogy az 1899. évi 30. törvénycikk minden félremagyarázást kizáró határozatsággal megállapítja azt, hogy a magyar korona országaira nézve az önálló vámtételek jogállapota előállt és mint-hogy ennek folytán törvényadta jogunk nyílt ahhoz és így többé semmi törvény akadály nincsen annak, hogy hazánk ügyeinket, vámvoalk állítása által, saját tetszésünk szerint szabályozhassuk és az önálló magyar vámtételeket 1908. évi január 1-én tényleg is életbeléptessük, a zentai függetlenségi polgárok köre, áthatva annak tudatától, hogy hazánk függetlenségét úgy vívhatjuk ki, ha gazdaságilag is önállóak leszünk, azzal a tiszteletteljes kéressel fordul Nagyméltóságodhoz, hogy magas állásában jogainknak érvényt szerezni teljes erejéből törekedjen, az önálló vámtételeket 1908. évi január elsőjén leendő életbeléptetése és a magyar nemzeti gyűbank 1911. év január elsőjén leendő felállítására vonatkozó törvényjavaslatait haladéktalanul a törvényhozás elé terjesztjen méltóztatásuk. Hazafias üdvözléssel: A zentai függetlenségi polgárok körének megbízásából: dr. Ellinger Jenő elnök.

Szóval: sok helyen már mozognak a megigért „víványok” érdekében. Csak egyik-másik függetlenségi párt lapul meg a fűben, a huszofszék mellett.

Egy évforduló.

A nemzetiszínű kormány fogantatása.

Érdekes politikai évfordulóhoz értünk a héten. Tavaly április 3-án utazott Bécsbe Fejérváry Kristóffyval, hogy őfelsége elé terjessze azt a kibontakozási tervet, melyet Kossuth Ferenc, Barabás Béla és Méray-Horváth Károly közvetítésével juttatott Kristóffy elé.

A párbajnak a reggeli és az ebéd közé eső időben kellett végbemenni.

De alig mult el egy óra, Ligne herceg már megbánta tréfáját s (most jön a szeretetreméltóság!) gyorspostát röpített az intendánsához amaz újabb utasítással, hogy reggelit hat, ebédet pedig hét személyre fűzessen. Mert — tette hozzá a herceg — a párbaj után hihetőleg éhesebbek lesznek a felek, mint mérkőzés előtt.

Az ugynevezett kedves ember — aki ugyan-csak távol áll a szeretetreméltóságtól — a második levelet aligha írta volna meg, s az első mellett maradt volna, amely elmébebe, de szeretetlenebb is.

A francia társaságból kell vennem az elmés szeretetreméltóságnak egy másik példáját is, amelyet csak méltányolni lehet, utánozni — fájdalom! — nem.

Egy ebédnél, amelyen Hugo Victor és Coppée Ferenc is résztvett, valaki fölköszöntötte a nemzet jelenlevő két ünneplőt költőjét. Mielőtt megnevezte volna őket, ez utóbbi fölkiáltott:

— Óhó! Itt csak egy nagy poeta van!

Az ősz Hugo pedig tréfás fejszóvalással szót kézbe:

— Hogyan, édes Coppée? Hát én már semmi se vagyok?

Valódi tizenöncadik szekulumbeli finomság, mely édesen hat ama sok kedveskedés közt, amelyet mostanság kénytelenek vagyunk az igazándi szeretetreméltóság szurogatúmaul elfogadni.

Nem volt kevésbé szeretetreméltó az a fiatal uri ember se, aki egy vénülős kisasszonyhoz, mikor az arra hivatkozott, hogy idősebb nála, s anyai barátnője lehetne, így szólt tiltakozva:

— Ugyan, kérem, mit akar? Az a pár perc nem számít!

A mai szeretetreméltóság — a melyet közön-

Az eredeti terv szerint, Kossuth és Kristóffy közösen alakítottak volna kormányt. De vajudás közben a terv megváltozott. A király megbeszélhetőnek tartotta a gondolatot. Fejérváry lejtő és miután Barabás lakásán Kossuthkal találkozott, ismét Bécsbe ment. De ekkor már a többi koalíciós párt is megérezte a huszszagot. Polónyi Bécsbe utazott Fejérváry után. Idelenn pedig a mágnás-pártok elhatározták, hogy — (ha miniszterek lesznek) — élni sem tudnak az általános szavazati jog nélkül. Így került az egész koalíció a vályu mellé. Kristóffy-darabot helyét Wekerle-darabot foglalta el. Kossuth elárulta eredeti szövetségesét és letagadta, hogy darabot akart lenni. Az egész koalíció leszerelt és vállalkozott arra, hogy megcsinálja mindannak az ellenkezőjét, amit addig elengedhetetlennek hirdetett.

És így áruháiban megfogadtatták a »nemzeti kormányt«, hogy levéséhez méltóan, ugyancsak áruháiban érje el április 3-án életének első esztendőjét.

Ezt az évfordulót a »P. L.L.« következő reflexióval üli meg:

»Hogyan állunk ma? Jobb erre a kérdésre nem felelni. A kettős ábrázat, melyet a koalíció politikája kezdettől fogva mutatott, változatlanul megmaradt. Nem is lehet belőle szemrehányást követelni, mert csak kettős tény domborodik ki benne. E szerint alakultak cselekedetei is. Átmeneti kormányt hirdetett magát, mely bizonyos, fölörölt teendők elintézése után vissza fog lépni és mégis olyan kormányzatra rendezkedett be, melyet »nemzeti-nek«, »új korszakot«-nak nevezett. Egy átmenet nem lehet korszakoktól. Hogy pedig kétség sem maradjon fenn az iránt, hogy tartós a berendezkedés, mindent és mindenkit terrorizáltak, kiátkoztak, bojkottáltak, ami vagy aki nem állott szívesen vagy kényszer folytán az új gazda szolgálatába. Arról beszélni sem akarunk, hogy a koalícióban a legellenetesebb politikai faktorok álltak össze természetellenes közösségbe.«

»A koalíció csak egy feladatát oldotta meg, helyreállította az alkotmányos rendet. Minden egyéb, amire még vállalkozott, adós maradt. A családokat és kijózanodásokat, melyekkel a magyar nép annyira jölközt, a végtelenségig gyarapította. Idejénne már végre leráznia azokat a legényeket, akik a nemzeti önérték bérbe vették és a politikai erkölcsök kizárólag szabadalmazva bocsátják áruba.«

Azzal végződik a cikk, hogy a koalíciós kormány és általában a koalíció pozíciója ma már korántsem olyan fényes, mint amilyenek a vezérek önhittségük elvakultságában gondolják. Hogy nem olyan fényes, azt a cikkíró nemcsak bizonyos egyes jelenségekkel sejt, hanem másból is tudja vagy következteti, de hogy miből, azt egyelőre nem mondja meg.

Szóval, az első születésnaphoz az ünnepi szagot — a kezdődő rothadás szolgáltatója ...

séges kedveskedésre szállított le az emberek gyors élete — nem igen produkál ilyen finomságokat. Ritka adomány ez, s észre kell azt vennünk, ha nem is csillog olyan fényvel, mint sok modern embernek állandó, szinte sztereotip mosolygása, mely nem a lélek nemességét tükrözi, hanem csak a konvenció parancsolt nyájasságát. Ez az utóbbi vékony máz csak, mely a melegben megolvad, a hidegben lepettan, — felszínes burkolat, amelyről az első eső alkalmával kislú, hogy nem waterproof. Amaz, a másik, belső tulajdonság, a lélek tartalmából való, s derűt, vigasztalást kelt mindentől. Aki ezzel az erőnyelvel ékes, mindent másképpen tesz, mint a többi emberfia.

Szépen adni, ajándékozni például csak szeretetmélto ember tud. Innen van, hogy néha a nagyértékű ajándéknak nem örül szívesen annyira, mint valami apróságnak. Mert az utóbbit mosolygó szívtől kapta, valóban szeretetmélto embertől. S itt áll csak igazán a mondas: forma dat esse rei. Az ajándékozás módja lényegesebb annak tárgyánál. S nemcsak az ajándék, még a borralvaló is jobban esik, ha szeretetmélto módon adják. Hallottam már pincérekétl is, hogy némely ember garaszt szívesebben fogadják el, mint másnak a hatását. Ez csekélységnek látszik, de apró vonásokból épül föl a legnagyobb kép is. S az embernek reggeltől estig, gyermekégtől késő vénsegeig mindig van alkalma szeretetmélto lanni. Ne mulasszuk el ez alkalmakat. Ha azt akarjuk, hogy szeressenek bennünket, legyünk szeretetmélto.

Egy királytól kegyet kért egyszer valaki, — jutalmat a teljesített nagy szolgálataiért.

— Sir! így szólt a felséghez. — Tégy engem gentleman-né!

— Igen sajnálom, — felelte a király, — ez nincs hatalmamban. Adhatok magas rendjelet, főhi-

Bajai vasuti politika.

— Három terv. —

Ma már vita tárgyát sem képezheti az, hogy egy város gazdasági fejlődésére nagy és kiszámíthatatlan befolyással bír minden vasuti összeköttetés. Minden, a városban futó sínpar egy-egy ér, amely friss vért visz a város testébe, amely új életet önt belé.

Természetes tehát, hogy aki egy város fellendülését és fejlődését kívánja, örömmel üdvözöl minden olyan mozgalmat, amely új vasuti összeköttetést kíván létesíteni.

Azonban, megfontolandó mindig, hogy a vasut, amely minden esetben anyagi áldozatot is kíván tőlünk, hoz-e oly méretű hasznot, mint amily arányú a mi anyagi hozzájárulásunk.

A *baja-bátaszéki vasuton kívül*, három vasuti terv fekszik ezidőszent Baja város ikatájában. Mind a három bizonyos hozzájárulást kér.

A legrégebbi terv a *dunapataj-bajai* vasut. Ez már évek óta van a »megvalósulás küszöbén« és évek óta nem tud a megvalósulás stádiumába lépni.

Mi okozza ezt a hosszú halogatást?

Az, hogy irányát nagyon gyakran változtatja és soha sincsen tekintettel a gazdasági kívánalmakra és igényekre, hanem inkább azt tekintette, hogy miként lehet több hozzájárulási összeget elérni. Így lett aztán ebből egy kacskaringós vasuti terv.

Eredetileg az volt a szándék, hogy a szabadkai kerülő kihagyásával Dunapataj és Kunszentmártonon át egyenes összeköttetés létesítenék Baja és Budapest között és a baja-zombor-újvidéki vasut bevonásával, idővel egy budapest-baja-újvidéki dunamenti fővonallá kellett volna válnia. Ezt természetesen mi bajaiak szívesen fogadtuk volna, mert így egy fővonali központjába jutunk.

A mai terv azonban — szerény véleményünk szerint — nem helyes, azért, mert így kapunk egy döcögős vicinális vonatot, amely városunk érdekeit csak nagyon is kis mértékben szolgálja. A kívánt 60,000 korományi hozzájárulást tehát aligha adhatja meg városunk.

Annál kevésbbé adhatjuk meg ezt, mert van egy másik, nagy jövőjű vasuti terv a *baja-bezdán-apatin-gombosi*, amely a mi érdekeinknek nagyon is megfelelő s így inkább kívánatos ennek a vasutnak a létrejötte. Ez a vasut egész új és nagy foggyasztó vidéket von be a mi piacunkba. Úgy véljük tehát, hogy itt még nagyobb anyagi áldozattól sem kell visszariadnunk.

Baja törvényhatóságának közönsége is kapott előmunkálati engedélyt egy *Baja-Szenti stevan*—

vatait, sok más kitüntetés. De gentleman-né nem tehet a király.

Ilyen gyenge a király és minden más hatalmasság a szeretetreméltósággal szemben is. Szeretetméltová se lehet kinevezeni, megtenni senkit. Arra éppen úgy kell születni, mint a gentlemanliness-re. Bizonyos fajta szív kell hozzá, mely másokért is tud dobogni, az embertársnak, helyesebben: a társemlernek érdekeiért is képes hevülni. Pazar szív kell hozzá, mely nem közönyös azoknak a sorsa iránt, kikkel a saját sorsa vagy helyzete összehozza.

Irgy ember nem lehet szeretetmélto, valamint a féltékeny se. Csak aki nyugodtan, sőt megelégedéssel tudja nézni mások boldogulását és előmenetelét, sikereit és szerencsését, csak az lehet szeretetmélto. Csak annak jöhetnek igazán szívből azok a hangok, melyeket a barátság szavának szokás nevezni s amely tulajdonképen nem egyéb, mint a szeretetméltoóság széphangja zenéje.

Az önző se lehet szeretetmélto. Csak aki saját érdekeit alá tudja rendelni a közérdeknek s (ami még nehezebb!) a környezete magánérdekeinek, csak az fog édesen játszhatni ama hurokon, amelyeken a szeretetméltoóság hangja pendül.

Igazán szeretetmélto tehát csak az az önzetlen, irgység és féltékenység nélkül való ember lehet, akit tetteiben és nyilatkozataiban az emberek iránt érzett szeretet vezérel. Igen természetes, hogy bizonyos mérvű műveltség és elmésség is kell hozzá, hogy a szeretetméltoóság reliefet nyerjen. De alapja örökké a szeretet marad, amely nélkül nem támad se szeretet, se szeretetméltoóság.

Azért van olyan kevés szeretetmélto ember. S azért kell megbecsülnünk azt a bizonyos nem igen sokat, akikkel mégis szerencsénk van olykor találkozni.

Csanád—Sükösd—Nádudvar—Kecel és Kiskörös között létesítendő vasutépítésre. Ez a vasut azért fontos miránk, bajaikara nézve, mert megrövidíti az utat Baja és Budapest között.

Ma azonban még korai erről a vasutról beszélni, minthogy még nagyon messze áll a megvalósulástól.

Minden vasut létesítését szívesen látjuk, de anyagi áldozatát első sorban csak arra vagyunk hajlandók hozni, amely az áldozatot leginkább megérdemli.

HI RE K.

TÓTH BÉLA

1857—1907.

»Zwei Seelen wohnen
in meiner Brust...«

Mielőtt még bealkonyodott s a Muzeumkert rügyező faira ráborult a gyöngye tavaszi szürkelet, szemben a muzeummal, egy-sárga bérkasznárjában, ahonnan egykor Csiky Gergelyt kísérték utolsó útjára: halotja lett szerdán este a magyar irodalomnak és a magyar újságírásnak...

Tóth Béla, *Tóth Kálmán, a lángelkű bajai költő fia*, meghalt.

A hadakozó, fanatikus muzulmán nyughatatlan lelke és a mesélő új-Seherzade csöndes, álmódzó szíve, egyszerre röppent ki a törékeny porhüvelyekből és akik siratják, kétoldalt állanak a koporsó körül, mintha mindenik oldalán más halott pihenne.

És így van ez. Két ember, két lélek halt meg szerdán alkonyatkor. Egy harcos katona és egy álmódó poeta. Az egyik: gyöngye kezében a tudás és önhit súlyos fegyverével hadakozik mindenki ellen a maga — sokszor csak vélt — igazságáért, a másik: az igazi, nagylelkű, nagyszívű, álmódzó, ragyogó fantáziájú költő, egymagában, egymagának éli le szomorú csöndességben napjait.

De mind a két ember, mind a két lélek, a maga hibáival is, kiváló volt. A hadakozó muzulmán igazat akart tenni, de nem ismerte az embereit. Csak nagyon jót és csak nagyon rosszat látott. Azt az utat, amelyet a milliók tapodnak: a közüpatat nem ismerte, nem látta »Effendi« soha. Az igazságot is e két szélsőség között mozgalt. De becsülettel volt és amiért kiállt a sikra, azt hitte a nyughatatlan, háborgó lelke minden erejével, minden indulatjával.

Lesznek sokan, akik nem gyászolják ezt a halottat, mivelhogy kiméletlen volt elleneivel. Ezek ne gondoljanak egyszer se az Esti Levelek-re, sem más harcos írásokra, hanem nézzék a szegény török mesélőt, aki ragyogó meséit olyan nagyon szerényen, olyan nagyon halkán mondta el mindenkinek, aki magyar volt és akit, mert magyar volt, egyformán szeretett...

Tóth Béla, Tóth Kálmánnak, a költőnek és Majthényi Flórának fia, 1857 október 20-án születte. Már fiatal korában nagy szenvedélyvel csüngött a Keleten, beutazta az egész Balkán, Bulgáriát, Macedoniát, Görögországot és Törökországot. Később mint egyetemi hallgató Abdül-Kerim basának díszkardot vitt. Verseket, tárcákat, utirajzokat írt s minden munkája a stílus ragyogó tisztasága által tünt ki. Első köteté Jánosbarát, egy verses elbeszélés. Utána konstantinápolyi emlékek című utirajza jelent meg, majd Tollhegygel című tárcakötete. Ezeket követték a Törökhistóriák és a tárcalevelek. Ujabbán a következő könyvek jelentek meg tőle: Ami urunk Jézus Krisztus gyermekségéről írott könyv, Szájrol-szájra, Mendemondák, A boldogasszony dervise és egyéb históriák, Magyar ritkaságok. A magyar anekdotáknak. Egész életében szenvedélyes gyűjtő, tudásomfajsa lélek volt s mint ilyen, gondos stilisztikai, etnografiai tanulmányokat tett, folyton buvárkodott, folyton fáradozott. A zenéhez is értett, annak idején zenekritikával foglalkozott s amellet nagy nyelvismerttel is bírt és mint műfordító Daudet, Bourget, Edmondo de Amicis, Guy de Maupassant műveit tolmácsolta nagy nyelvműveltséggel. Amellet előszeretettel foglalkozott a nyelvészettel is s a Nyelvőrben és a Nyelvőr körül szenvedélyes vitákat folytatott és azok közé tartozott, akik a magyar nyelv tisztaságára mindig éber figyelemmel vigyáznak. Mint újságíró igen nagy tevékenységet fejtett ki, több mint 1000 tárcacikket közölt s lapjába majdnem minden másnap írt egy-egy Esti levelet. Alig négy-öt hónapja jelent meg legutolsó könyve, Gűlbaba rózsái és egyéb elbeszélések.

Bajára, hol az ő bölcsője is ringott, nem gondolt különös szeretettel Tóth Béla soha. Nem tudta elfelejteni a bajaiknak, hogy az ő lelkei-élkeztettedesatájának, a mi Tóth Kálmánunknak, Baja város nagynevű országgyűlési képviselőjének egyszer, utóljára nem adtak itt mandátumot a — szerinte — »egykor oly derék bajaik haláttalan epigonjai...« Nem is járt ide közénk soha. És mi meg is

tudtuk érteni mindig az ő nagy lelkének ellentét
való háborúsát.

Az ő nemes szíve most már nem dobog, moz-
galmas lelke nem háborog ellenünk, a halál angyala
kímélteztél mindent.

— **Temesvár—Baja fűmél fővonal.** Nagy-
szabású vasúti terv foglalkoztatja most a temesvári
mérvadó köröket. Ez a terv, amelynek Temesvár
első sorban Baja város népét akarja megnyerni,
Temesvár és Fiumén kívül minden felett bennün-
ket, bajiakat érdekelt. Temesvár város kereskedő
világa és az egész polgárság mozgalmat indított, hogy
a baja—bátaszéki Dunahíd kiépítésével és vasut
létesítésével létesítsék egy temesvár—baja—fűmél
fővonal. Ennek a vasutnak hivatása volna Baja és
Bácska, valamint a Dunánál és a tengerpart között
közvetlen összeköttetést létesíteni Temesvárral, az
egész délvidekkel és Romániával. A nagyszabású
tervet úgy akarják megvalósítani, hogy a Zentánál
áthidalandó Tiszahídon közvetlen vasúti összekötés-
tést létesítsék Zenta és Baja között. Kétségtelen,
hogy ha a nagy stílus terv megvalósul, úgy az óriási
befolyással lesz Baja város forgalmára és fejlődésére
is. Nagyon természetes tehát, hogy Baja város a
terv megvalósulását szíves-örömmel látja s így a
megindító mozgalomban részt vesz és tőle tel-
hetőleg mindent elkövet, hogy a Temesvár—Baja—
fűmél vonal meglegyen.

— **Millió bajai főnyeremény.** Élénk fel-
tűnést keltett a héten az a hír, hogy a bajai
kereskedelmi és iparbanknak egy 3½%-os
jelzől és hitelbank-sorsjegyét egymillió és
százezer koronás főnyereménnyel kisorsolták.
A valószínűleg megfelelő szenzációs eseménnyel
kapcsolatban a vitás kérdések egész
láncolata merült föl hamarosan, melyek a
közelebb megtartandó rendkívüli közgyűlésen
remélhetőleg közmegelegedésre megoldást
fognak nyerni, miáltal e régi és évről-évre
gyarapodó pénztázeletünk azután abba a ki-
vánatos helyzetbe fog kerülni, hogy tekinté-
lyes nyemerényét a bajai gazdasági viszo-
nyokra nézve előnyösen gyümölcsöztesse.

— **Cabaret-estély a Casinóban.** A Casino
cabaret estélye husvét másodnapján zajlott le a
Casino összes termeiben. Nagy közönséget vonzott
az első igazi bajai cabaret, mely osztatlan tetszésre
talált, úgy, hogy ez az est méltóan fűződik a régi
Casino-estélyek sorozatába. A konferenciáris szerepét
dr. Hetényi János töltötte be ismert rutinjával. Ötle-
tességével és kellemes előadó képességével mindvégig
letudta kötni a közönség figyelmét. — A cabaret
első száma Mendelsohn Rondo Capricioso Op. 14.
v. Zongorán előadta Alföldy Ilonka k. a. művészi
vervevel, kitűnő technikával. A zajosan megtapsolt
számot egy másik Mendelsohn zeneművel toidotta
meg. Utána Szalay Maca k. a. a »Férjhez menjek«
című monológot mondta el kedvesen, elragadó bájjal,
minden ízében bravuros előadásban. Majd dr.
Hetényi János ur Kiss Józsefnek »Tűzek« című köl-
teményét szavalta, művészi érzékre való tudással.
A közönség élénk tapsal honorálta a sokoldalú
műkedvelő szavaltát. Ezután dr. Koller Imréné
urnő következett. A »Függöny« című hangulatos
monológot annyi közvetlenséggel, annyi precizitással
adta elő, hogy a közönség nem győzte elismeréssel
elhalmozni. Most Deutsch Lajos lépett fel mint gyors-
karikatura rajzoló. Bámolatossá jártassággal maszkir-
ozta az ismert politikusokat, a helybeli ifjakat. A
közönség benne a jövő zsenialis karikatura rajzoló-
ját tapsolta. A műsor utolsó pontja Posta Sándor
magánjelölése volt a »Házmester« című monológ
kitűnő maszkban, utánozhatatlan ötletességgel
és jóízű humorral adta elő. A sűrű tapsok után a
»Festő nota« paródiáját énekelte bámolatossá ügyes-
séggel. A cabaretet reggelig tartó tánc követte.

— **A közigazgatási bizottság** legközelebbi
ülését holnap, f. hó 8-án délelőtt tartja meg a ren-
des időben, Ambrosovics Lajos dr. főispán elnök-
lete alatt.

— **Színházi szezon kezdete —** újjászerve-
zett bajai színházulat. A színházi szezon, mely-
nek egy havi repertoárját már mult szombatunkban
közöltük, f. hó 9-én, kedden nyílik meg a »Barány-
színháztermében. Első előadásul Porzolt Kálmán
színműve, »Az asszony« kerül színpadra. Az újjászerve-
zett bajai társulat a következő tagokból áll: Aradi
Aranka szubrett énekesnő, V. Ágh Ilona anya-szi-
néző, D. Kovács Kornélia segéd-színésznő, Marko-
vics Margit drámai szende, Mezei Margit énekesnő
és segéd naiva, Kusztinsky Ilona coloratur énekesnő,
Szalontai Ferike szubrett énekesnő, Tarnay Lidia
komika (új), Hajnal Ilonka, M. Horváth Ilona, Nagy
Gizi, Sz. Szalai Teréz, Székely Ilona, Vértessy Laura
segéd-színésznők és kártyalósok. — **Bogyó** Zsiga
kedélyes apa, Farkas Béla drámai apa (új), Farkas
Ferenc énekes bonviván, Fodor Oszkár szerelmes,
Faragó R. epizód komikus, Kalmar József tenor,
Könyves Jenő hős és jellem, Lugosi Jenő komikus,
Nagy Imre komikus, Szigetly Andor (új) buffő és
síhédér, B. Szabó József (új) baritonénekes és hat
karénekes. Németli Ignác karmester. A zenét nyolc-
tagú színházi zenekar szolgáltatja.

— **Bajai izr. tanítók állami fizetesküegé-
szítése.** Kellemes és főleg értékes husvét ajándék-
kal lepte meg a vallás- és közoktatásügyi miniszter
a bajai izr. polgári iskola tanárait. Husvétra érke-
zett meg ugyanis a kultuszminiszter leirata, amely-
ben értesíti a közigazgatási bizottságot, hogy az izr.
polg. isk. tanárainak fizetését, névszerint: Erdős Ja-
kabb igazgató fizetését 400 kor., Kun Lajos, Szántó
Ede 400—400 kor., Toth Zsigmond és Stekler Sándor
600—600 kor., Reisz Irén 900 kor., Rothschildné
Klauber Teréz fizetését pedig 500 kor.-val kiegészíti.

— **Halálozás.** Alföldy Sándor budapesti ke-
reskedő, dr. Alföldy Lajos helybeli orvos fiúve, f.
hó 3-án 45 éves korában váratlanul elhunyt. Teme-
metése pénteken délután ment végbe a fővárosban.

— **Műkedvelők a zárdában.** A bajai iskolá-
nénk zárdájának méltóságos csendjét élénk zsongás
váltotta föl az idej. husvétra. Uri családunk nagy
számmal tödultak a zárdába, arra a műkedvelői
előadásra, melyet az iskolánénk rendeztek a zárda
tanítványaival. »Tannenburgi Róza« címen, egy
romantikus lovagmeséből készített szindarabot adtak
elő az egytől-egyig ügyes dilettáns lánykák, kiknek
névsorát ide idéjük: Ertl Bella, Marcell Blanka,
Utry Ilonka, Biczó Ilonka, Komáromy Irénke, Nyi-
rati Erzi, Utry Erzi, Ertl Irén, Prigly Gizella, Stau-
roszky Jolán, Lakner Lenke, Bittermann Mariska,
Drégely Józsa, Tüske Klári, Klászán Margit, Igert
Ilona, Erdős Emília, Michler Emma és Hajósevicz
Katica.

— **A bajai gyermeknapot** kedden és szer-
dán tartotta meg a bajai társadalom minden rétege.
Hagyományos áldozatkésztségünknek bizonyosságát
nyújtotta a közönség most is, mikor az elhagyott
gyermek oltárára áldozott bőségesen, telt kézzel.
Urhölgyeink agilitása, kereskedőink és iparosaink
áldozatkésztsége, hir szerint, igen szép summát jut-
tatott a humanus ügynek.

— **Vasutas-sztrájk készül.** A magyar ál-
lamvasut hivatalnokai között régóta nagy az elke-
sередés. Tudvalevőleg azt ígérték nekik, hogy fize-
tésüket még a tél folyamán rendezni fogják. Ez,
sajnos, mindeddig bevalatlan ígért. A passzív re-
zisztenciában mutatkozik ez az elkeseredés, amely
immár kétségtelen megállapítható, főképp a vezető
hivatalokban. Kérvények, ügyek, hónapokig fekusze-
nek elintéztlenül. Nem indokolatlan a félelem, hogy
a passzív rezisztencia fegyveréhez nyulnak ország-
szerte a vasutasok. Kossuth, Sztérenyi és Ludwig
több ízben tanácskoztak arról, hogy miként lehetne
a bajt megelőzni. Vasutasok köréből kiszivárgott
hírek szerint, f. hó 17-én kezdik meg az általános
passzív rezisztenciát.

— **Köszönetnyilvánítás.** A helybeli »Hon-
szerezt Páholý» 36 kor. 40 fillért adományozott
48/49-as agastyán honvédeinknek, mely szíves adom-
mányért hálas köszönetét nyilvánítja a segélyző-
bizottság.

— **Zongoratulajdonosoknak** tudomása adom,
hogy a hírneves Keresztély-féle zongoragyár hang-
versenygyár hangolóját városunkba kérttem. Aki
tehát e kitűnő mestert igénybe akarja venni, je-
lentse be nálam, Kersch Ferenc tanítóképző-intézeti
tanárnál.

— **Baja város földjei.** A gazdasági hivatal-
ban a mult héten árjelést tartottak a városi földek
bérebeadása ügyében. A máteházi 6-ik számú major
bérebeadásáról volt szó. A régi bérlek, Hohn János
és 3 tarsi szobehleg 25 koronát ígérték holdanként
és utóbb írásbelileg 26 korona 50 fillért. Ezzel
azonban az ügy nincsen elintéztve, mert az árjelést
utan Ginder Mihály és 3 tarsi utóajánlatot adtak
be, holdanként 28 koronára. Úgy tudjuk, hogy vá-
rosunk közgyűlése éppen erre a majorságra nézve
mondotta ki, hogy erre a földre tud ki örök áron
való eladás céljából árverést.

Nemzeti szimfónia.

— **fi koalíciós kabinet kulisszatitkaiból.** —

Személyek: Apponyi,

Toth János, az államtitkár.

Apponyi (ül a széknél, merengve hátrahajolva,
egyszerre kezd a nyaka nőni, mind magasabbra,
mig majd a boltzatot éri.)

Toth (ijedve nézi, megdöbbenve a csengőhöz
akar kapni, hogy segítségért kiáltson.)

Apponyi: Sohasse ijedj meg Jancsi, — csak egy
nagy nemzeti gondolat emel, — egész a plafonig,
(hattyumódra meghajta nyakát a szemébe néz.)
Jancsi, rendelj száz fonográfot.

Toth: Minek, kegyelmes uram?

Apponyi: Azon tórtém az elmém, mint lehetne
a hazafiságot beoltani egész ifjúságunkba és nagyon
egyszerű, de biztos módra találtam. Bemondok a
fonográfba egy nemzeti, meg egy vallásérkölsi be-

szédet, a lemezeket pedig elklütjük minden iskolá-
nak s utasítjuk a tanító s tanártestületet, hogy min-
den istenáldott nap elklütőnkállással a hallgatók előtt.

Toth (alázatosan): Pompás!

Apponyi: Csöngess csak. (Toth csöngtet, belép
a szolga.) Szedje ki a gégegyűjteményemet.

Komornyik: A nemzeti, a vallásérkölsői vagy
a kulturgégek, kegyelmes uram?

Apponyi: Ostoba, a kulturgégek csak idegenek-
nek meg idegenben jó, — csak a másik két fajtat.

A komornyik (előszedi a két gyűjteményt):
Apponyi (sorra próbálja a nemzetiéket): Le-
hetetlen már kiállani ezekkel a hangolókka, —
milyen kopott hangok, mennyi hamis hang, —
pedig hogy a lelkére kötöttem, hogy jól hangolja meg.

Toth: A nemzeti gégekben tán már elklüttek
a lemezek, — nem volna-e jó újakkal pótolni?

Apponyi: Az én gégém? Oh nem, azok elvöl-
hetetlenek. A gége az én vagyok s mi vagyok én,
— egy dicső zengőjű gége. Csak a hangoló a hi-
bás. De hallgas csak meg Jancsi ezeket a vallás-
érkölsieket, — ahány szentimreista meghallotta,
mind sirva fakadt tőle. (válogat a gyűjteményben,
az egyiket felhuzza.) Ime, — látod ez nemzeti, s
milyen pompás a hangja. Akár Lehel kurtje. Mindig
azt kérdezem magamtól, hogy elfoglaltak volna-e
dicső őseink ezt a szeretett hazát Lehel kurtje nél-
kül? (A felhuzott gége nagy nemzeti szimfóniát bug
el. Mindketten andalogva hallgatták eleinte, lassan
lassan bilesgetik a derekukat, az úteme szerint, Toth
János keseregini kezd, a kegyelmes a lábával dobog,
de a finale felé Toth a káliai kettőst kezd, ropni,
előbb nyalkán, aztán mikor a szaporábbja szól, de-
rékon kapja és ketten ropják.)

Toth (lőhve, kifáradva lerogy, lelkesen):
Nincs is olyan szép semmi, mint a hazaszeretet.

Apponyi (gondosan elzárva a géget egy tokba,
méltósággal): Ez az óra nagy gondolatot érelet meg
benne. Boldoggá akarom tenni nemzetemet s
dicsővé nevezem, hogy késő százak után is áhitattal
emlégessék a nevem. Igen, — megteszem.

Toth (alázatosan): Mi az a nagy gondolat,
kegyelmes ur?

Apponyi: Ezt a szent, nagy, dicső géget nem-
zetemnek ajándékozom. Igen, ird meg Jancsi az
ajándéklevelet.

Toth: Irni muszáj azt feltétlenül, kegyelmes
uram?

Apponyi: Persze.

Toth: Kivánd kegyelmes uram, hogy felkur-
jam a mezőt Mezőtúr körül, hogy felassan emkör-
meimmel Árpád apánk fejéregyházi sírját és siskát
napvilágra hozzam, — kívánj akármit, csak azt ne,
hogy írjak.

Apponyi: De miért boldogtalan?

Toth: Megsugok neked egy titkot, kegyelmes
uram: — analfabéta vagyok.

Apponyi: Csak ennyi! Ugyancsak rám íjseztél.
Ez fiam nem ütökik a hazafiságba, — te
egyszerűen vallásérkölsői nevelésben részesültél. De
mikor azt mondtam, hogy írj, azt értem, hogy
írásd meg valakivel a minisztériumban.

Toth: Kegyelmes uram, a legdicsőbb gége
megszólaltatója, — muszáj annak épp a közoktatás-
ügyi minisztériumból valónak lenni?

Apponyi: A világrét sem, — végre is a betű
öl, csak az ige életet, mondja az írás. Az én ígém,
— én azért egyre csak örökösen ízezek.

Solus.

N y i l t t é r. *)

Évszázadok óta ismert

MATTONI FÉLE

GIESSHÜBLER

természetes ásványvíz

SÁVANYÚVIZ

A duno egészre

segítő gyógyító tényező

Karlsbad, Marienbad,
Frantzbad stb.
kuránál; mindig
tényesen bevált.

*) Az e rovatban közlőttekért nem vállal felelősséget a
szerkesztőség.

KÖZGAZDASÁG.

A triesti általános biztosító társaság

(Assicurazioni Generali)

f. é. március hó 21-én tartott 75-ik közgyűlésén terjesztettek
be az 1906. évi mérleget.

Alból a ritka alkalomból, hogy az intézet ezuttal
fenállásának 75 éves fordulóját ünnepli, a társaság főzponti
igazgatóság sok országban részesült, melyek a világ minden
részéből a legszélyesebb formában megnyilvánultak.

Az előtűnk fekvő jelentésből láthatjuk, hogy az 1906.
december 31-én érvényben volt **életbiztosítási tőkésössze-
gek** 849.570.242 korona és 52 fillért tettek ki, és az év

folyamán bevett díjak 38.862.847 korona és 74 fillérre rugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 23.657.486, korona 07 fillérrel 232.734.149 korona 05 fillérre emelkedett.

A tűzbiztosítási ágban, beleértve a betörés- és tükörüveg-biztosítást a díjbévetel 15.386.704 734 korona biztosítási összeg után 25.505.395 korona 14 fillér volt, míg 9.306.044 korona 45 fillér viszontbiztosításra fordított, úgy, hogy a tiszta díjbévetel 16.199.350 korona 69 fillérre rugott, mely összegből 11.538.632 korona 29 fillér mint díjtartalék minden tehertől menten jövő évre vitettet át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege 103.743.787 korona 95 fillér.

A szállítmánybiztosítási ágban a díjbévetel kitett 3.916.243 korona 47 fillér, mely a viszontbiztosítások levonása után 1.676.243 korona 96 fillérre rugott.

Károkkérta társaság 1906-ban 34.650.665 korona 27 fillért folyósított. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kárjuttatásokat, a társaság alapítása óta károk fejében 861.570.345 korona és 95 fillérnyi igen tekintélyes összeget fizetett ki.

A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 25.014.452 korona 75 fillérre rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabály szerinti nyereségtartalék, mely 5.250.000 koronát tesz ki, az értékpapírok aránylagadozására alakított tartalék, mely a 3.729.624 korona 71 fillér külön tartalékkal együtt 17.013.704 korona 71 fillérre emelkedett, továbbá felemlítendő a 160.000 koronára rugó kétes követelések tartaléka és az ingatlan tartalék, mely az idei áttalással 1.119.637 korona 54 fillérre tett ki. Ezekon kívül fennáll még egy 1.471.110 korona 50 fillérre kitévő tartalék, melynek az a rendeltetése, hogy az életbiztosítási osztályban a kamatláb esetleges csökkenését kiegyenlítsse.

A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek első rangú értékeknek vannak elhelyezve, az idei áttalások folytán 270.052.078 korona 64 fillérrel 292.979.592 korona 76 fillérre emelkedtek, melyek következőképen vannak elhelyezve:

1. Ingatlanok és jelzálog követelések	51.530.990 K 74 fill.
2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök	22.590.292 » 99 »
3. Ledéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök	2.228.403 » 80 »
4. Értékpapírok	201.268.234 » 28 »
5. Tárcá váltók	664.481 » 84 »
6. A részvényesek biztosított adósságváltói	7.350.000 » — »
7. Bankoknál levő rendelkezésre álló követelések, készpénz és az intézet követelése, a hitelezők követeléseinek levonásával	7.347.189 » 14 »
	összesen 292.979.592 K 76 fill.

Ezen értékekből 60-5 millió korona magyar értékekre esik.

Segédszerkesztő: SPITZER ZOLTÁN.

2342/1907. tkv. sz.

Árverési hirdetmény.

Dr. Bruok Samu bajai ügyvéd által képviselt Fischer Adolf végrehajthatónak, Vankó József elleni végrehajthatási ügyében, dr. Kelemen József bajai ügyvéd utóajánlata folytán a bírói árverés 170 korona és járulékaiból álló követelésének, továbbá csatlakozott dr. Kelemen József 65 korona és járulékaiból álló követelésének kielégítése végett az 1881. évi LX. t. c. 144. és 146. §§-ai értelmében a szabadkai kir. törvényszék területén lévő, Réms községhez tartozó, a borotai 1042. számú betétben A. 1-2. sor 54/287. és 56/231/b. hrszám alatt foglalt az 5. ó. tized dűlőben fekvő 3 hold 200 négyszögöl területű erdőre 663 korona utóajánlati kiküldetési árban ezennel elrendeltek és annak Réms község-házánál leendő megtartására 1907. évi április hó 29. napjának délelőtti 10 órája kitétik.

1. Árverezők tartoznak a kiküldetési ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldöttnék átadni.

2. Az ingatlanok a kiküldetési áron alul eladatni nem fognak, ha annál magasabb ígéret nem tétetik az ingatlan az utóajánlattevő által megvettnék fog nyilvánítani, még ha meg nem jelenne is az árverésen.

Bácsalmás, 1907. évi március hó 20. napján.
A kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság.

Dr. Terjék,
kir. albiró.

Legnagyobb gyár Ausztria-Magyarországon

Premier-kerékpárok

elsőrangú minőségben.
Utolérhetetlenül olcsók.
Osztrák-magyar gyártmány

Egyedüli elárúsító:

LÁZAR SÁMUEL
BAJÁN.

Triesti Általános Biztosító Társaság

(ASSICURAZIONI GENERALI)

Budapest, V., Dorottya-utca 10. szám.

A »Közgazdaság« rovatban közöljük a Triesti Általános Biztosító Társaság a legnagyobb, leggazdagabb és legregibb biztosító intézetünk

mérlegének főbb adatait. Teljes mérleggel a társaság mindenkinek, aki e célból hozzá fordul, a legnagyobb készséggel szolgál.

Az intézet elfogad: élet-, tűz-, szállítmány-, üveg-, betöréses-lopás- és harangtörés és repedés elleni biztosításokat. Közvetít továbbá: jégbiztosításokat a „Magyar jég- és viszontbiztosító r.-t.,” valamint baleset elleni biztosításokat az „Első o. általános baleset elleni biztosító társaság” számára.

A bajai főügynökség:

Bajai Kereskedelmi és Iparbank.

Osztálysorsjegy.

Elsőrendű cég keres az itteni piacon ügyes viszontelárusítókat.

Ajánlatok „L. H. 1544.” alatt Jaulus és Társa (Haasenstejn és Vogler céghez Budapestre intézendők

Jó házból való

középszkolát járt flu

t a n u l ó n a k

felvétetik

KOLLÁR A. könyvkereskedésében.

Közgyűlési meghívó.

A BAJAI

KERESKEDELMI és IPARBANK

folyó évi április hó 28-án délelőtt 10 órakor az intézet helyiségében tartandó rendkívüli

KÖZGYŰLÉSÉRE

a t. c. részvényeseket tisztelettel meghívja

Tárgysorozat:

1. Alapszabály szerinti rendelkezés egy főnyeremény, mint rendkívüli nyereség felett.
  2. A felügyelő-bizottság díjának szabályozása.
  3. A jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes megválasztása.
- Baján, 1907. április hó 4-én.

A bajai kereskedelmi és iparbank igazgatósága.

A közgyűlésen személyesen vagy meghatalmazottjaik által részt venni szándékozó részvényesek kötelesek részvényeiket, — melyek legalább is három hónappal e közgyűlés megtartása előtt, a társaság könyveiben saját nevükre irattak — 8 nappal a közgyűlés előtt a bank pénztáránál letéteményezni.

Legközelebbi huzásokra a legkedveltebb sorsjegyekből álló csoport vételét ajánljuk:

3 drb. Erzsébet királyné sorsjegy

Huzás: március 1-én, július 1-én és november 1-én.

1 drb. József sorsjegy

Huzás: május 15-én és november 15-én.

1 drb. Bazilika sorsjegy

Huzás: március 1-én és szeptember 1-én.

Legnagyobb 100.000 KOF. Évi összes 427.300 KOF. főnyeremény nyereményei

Ezen állandó értékkel bíró 40 havi 2 kor. 40 fill. részletfizetésre kapható eredeti öt sorsjegy

ELFER és ADLER bank és váltóüzletében BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCA 7. szám.

Az első részletnek postautalványon való beküldésénél a sorsjegyek számaival ellátott részletet azonnal játékgóggal szolgáltatjuk ki. — Az első két részletnek egyszerre való beküldése esetén a harmadikat ingyen nyugtázzuk.

Évente
hét
huzás!

Fontos lótulajdonosoknak!

A

Thanhofer

állatorvos által készített

balzsam,

lovak kólika-baja ellen, mely évek hosszú sora óta a göröcsök minden neme, felfuvódás és egyéb bajok ellen, ezer esetben valóban csodahatással használtatott, minden lótulajdonosnak a leghatásosabban ajánlható. — Aki e balzsamot a hasznalati utasításhoz híven használja lovánál, feltétlen hatásra számíthat. — Egy üveg, hasznalati utasítással 80 fillérbe kerül. Négy üvegnél kevesebbet nem szállítok. — Kapható az összeg előleges beküldése mellett,

THANHOFER

állatorvosnál

Mahrenbergben, a Dráva mellett
6. szám.

778/907. p. számhoz.

Hirdetmény.

A földművelésügyi m. kir. miniszter ur az 1907. évi február hó 24-én kelt 209/II. 1. számú rendeletével a nagykőrösi állami mén-telep bajai osztályának épületén 1907. évben fogantatandó tatarozási munkálatokat 2144 kor. 13 fillér összeg erejéig engedélyezte.

A fent említett tatarozási munkálatok kivitelének biztosítása céljából, az 1907. évi április hó 15-ik napjának d. e. 9 órájára a bajai ménteleposztály parancsnoksági irodájában tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyzni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. fél 9 órájáig a bajai ménteleposztályhoz annyiával inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bántéppénz csatolandó

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. állami ménteleposztálynál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt Zomborban, 1907. évi március 5.

M. kir. államépítészeti hivatal.

Elsőrendű, olcsó tüzelőanyaggal dolgozó

SZIVÓGÁZMOTOROK.

Tüzelőanyag szükséglet 1—1½ fillér óránként és lóerőnként. Elektromos világítási és malomberendezések, takarmányozó kamrák.

➔ **Benzinmotorok, benzinmotoros cséplőgépek.** ➔

HAJÓS és TÁRSA

okleveles mérnökök motorvállalata.

BUDAPEST, V., Sziget-utca 9. szám. — Telefon 66—99.

Kérjen referenciát! Elégedetlen vevőink nincsenek! Legmesszebb menő szavatosság! Árjegyzékkel és költségvetéssel díjmentesen szolgálunk.

Világítási berendezések

városok, kastélyok, gyárak, szállodák, üzletek, malmok, és magán-házak részére. — Legújabb szabadalmazott és engedélyezett

„LUX“

acetylén gázfejlesztők. ➔ Teljesen veszélytelen. ➔

Villanyvilágítási és erőátviteli berendezések. Különleges-ség, önálló kis telepek (elektrogének)

Csillárok legmodernebb kivitelben, villanyra, légszuszra és

Motorok benzine, gázra vagy nyersolajra bármilyen célra.

Szerelési cikkek, izzólámpák és egyéb kellékek nagy raktára. — Költségvetések, tervezetek és árjegyzék kívánatra díjtalanul.

FEJÉR és SCHMIDT

BUDAPEST, Eötvös-tér 2.

Védjegy: „Horgony!“

A Liniment. Capsic comp.,

a Horgony-Pain-Expeller

patéka

egy régióknak bizonyult háziszert, mely már több mint 37 év óta legjobb fájdalom-csillapító szernek bizonyult küszvényél, csúznál és meghűléseknél, bedörzsölés-keppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 140 és K 2.— és ügyszólván minden gyógyszerboltban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. Dr. Richter gyógyszerháza az „Arany oroszlánhoz“ Prágában.

Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi székülés.

Alkalmazást nyer

előkelő, jól bevezetett, az összes ágakat művelő biztosító részvénytársaságnál, a megyében és az itteni piacon otthonos, az üzletszerzésben jártas, jó megjelenésű 30 évnél nem idősebb nőten

fiatal hivatalnok,

valamint kereskedelmi képzettségű

gyakornok.

Az állások később nyugdíjjal és esetleg a központba való áthelyezéssel járnak.

Írásbeli ajánlatok, körülményes adatokkal »Szép jövő« jelige alatt Eckstein Bernát hirdetési irodájába, Budapest, V., Méréleg-utca 12. sz. alá küldendők

Ezernél több kiváló orvos és tanár ajánlja!

1904. St. Louis Grand Prix.

Legyen mindennapi italod!

Természetes hidrocarbonatos ásványvíz forrás, szénssavval telítettek. Az emésztést elősegítő pompás asztali ital.

Főraktár Baja és vidéke részére:

Stampfl Jenő füszerkereskedő cégnél **Baja.**

Ugyszintén minden bel- és külföldi ásványvizek legelőnyösebb árakon kaphatók.

Telef. 81. szám.

Kristályvíz árai: ½ liter 34 fillér. 1 liter 44 fillér. 1½ liter 54 fillér.

Üres üvegek visszavételnek: ½ literes 12 fillér, 1 literes 16 fillér, 1½ literes 20 fillérért.

Nyom. Kollár A. gyorssajtóján Baján.

